

Slutrapport

Insats för samverkansmedel

Denna mall ska användas vid slutrapportering av insatser finansierade av Samordningsförbund Gävleborg.

Diarienummer

SFG 25-16.05

Signatur

AKH

Ankomstdatum

2026-01-30

Slutrapport för insatser skickas via e-post till kontakt@finsamgavleborg.se

Rapportens syfte är att förmedla information till styrelsen för uppföljning och lärande.

Kontakt

Anna-Karin Hainsworth, förbundschef

anna-karin.hainsworth@finsamgavleborg.se

Tfn: 070-084 04 00

Per Lundgren, verksamhetsutvecklare

per.lundgren@finsamgavleborg.se

Tfn: 070-320 54 68

1. Allmänna uppgifter

Insatsens namn
SAFE
Insattid – åååå-mm-dd
20240401 - 20251231
Beviljade medel för insatsen
2120000 kr
Utnyttjade medel
2127410 kr

2. Ansvarig för genomförande av insatsen

Organisations namn	Arbetsställets namn
Söderhamns kommun, sektor Velfärd och sektor Samhällsservice	Försörjningsenheten och Arbetsmarknadsenheten
Namn - kontaktperson för insatsägare	Mobiltelefonnummer
Emma Karlsson	0270-75000
E-postadress	
Emma.karlsson@soderhamn.se	
Postnummer	Postadress
826 32	Söderhamn

3. Samverkansparter

Organisation Arbetsförmedlingen
Organisation Försäkringskassan
Organisation Regionen
Organisation

4. Insatsbeskrivning

4.1 Syfte och bakgrund till insatsen:

Det övergripande målet för svensk Jämställdhetspolitik är att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sitt eget liv. Det innebär att kvinnor och män ska ha samma möjligheter att vara ekonomiskt självständiga för att kunna försörja sig själva. De senaste åren har sysselsättningsgapet och skillnader i arbetskraftsdeltagandet ökat mellan utrikes födda kvinnor och utrikes födda män.

Redan år 2016 fanns det tydlig statistik som talade för att målgruppen behövde extra insatser för att komma närmare arbetsmarknaden när statistik visade på att 27% av utrikesfödda kvinnor stod utanför arbetsmarknaden jämfört med 16% av de utrikes födda männen. Procentantalet har varierat något sedan 2016 men 2022 kunde de kan konstateras att 22.8 % av utrikesfödda kvinnor i åldrarna 16-64 år stod utanför arbetsmarknaden även 2021. Jämställdmyndigheten beskriver att av det finns drygt en miljon utrikesfödda kvinnor i Sverige och 2021 var 133 300 av dessa arbetslösa och 187 700 kvinnor utanför arbetskraften. Jämställdmyndigheten har vidare beskrivit att skillnaden mellan utrikesfödda kvinnor och män ökat avseende deltagande i sysselsättning och på arbetsmarknaden. Att öka sysselsättningsgraden hos utrikes födda kvinnor är en prioriterad fråga för att uppnå målet om en ekonomisk jämställdhet. Trots att sysselsättningsgraden hos utrikes födda kvinnor är central både för integrationspolitiken, arbetsmarknadspolitiken och jämställdhetspolitiken går utvecklingen åt fel håll.

Lägesbilden för målgruppen talade för att mer behövdes för att kunna ge det stöd som utrikesfödda kvinnor behöver för att komma in på arbetsmarknaden. Förutom den ekonomiska utsattheten som kvinnorna och möjliga barn i hushållen blir utsatta för så ökar även risken för utanförskap i samhället. Detta riskerar även att föras vidare till ytterligare generationer genom det sociala arvet. Den 24 maj 2022 publicerade Regeringskansliet att de kommer ge flera olika myndigheter i Sverige i uppdrag ta fram en myndighetsgemensam plan för hur vi bättre kan arbeta för att få in målgruppen på arbetsmarknaden.

I Söderhamns kommun har flertalet insatser funnits för målgruppen. Dåvarande projektsamordnare och specialist på försörjningsenheten tog under projektidéns start kontakt med de parter (tex Bilda, SFI, AME, Redo, Arbetsförmedlingen, asylhälsan) som haft insatserna och mött målgruppen. Den gemensamma bild som framkom var att parterna såg att det är samma personer som återkommer i de nya insatser som startar och inte tillgodogör sig insatserna som funnits att ta del av. De såg att det funnits en brist på helhetssyn kring individerna och att man inte utrett vidare varför personerna inte tillgodogjort sig insatserna. Detta har lett till att dessa individer blir hänvisade till insats efter insats utan att ta sig vidare. Vidare leder detta till att personerna utsätts för onödig påfrestning och får en känsla av misslyckande om och om igen.

Vid dialog med Anette Öberg (projektledare för Samverkan Gävleborg, kopplat till AMIF) uppgav hon att hon såg ett stort behov av en fördjupande insats för målgruppen. Samverkan Gävleborg fokuserar på att kartlägga de aktiviteter som finns i kommunen, men ingen av dessa aktiviteter utreder personerna i målgruppen. Detta betydde att det fanns en risk att individerna skulle fortsätta befinna sig i olika insatser/aktiviteter utan att uppnå en stegförflyttning pga bristande utredning och bedömning under tiden.

Vid dialog med Arbetsförmedlingen uppgav även dom att dom såg ett stort behov av att målgruppen får ta del av en fördjupande insats då även dom upplevde att det var samma personer som sattes in i insatser, inte tillgodogör sig dessa och sedan kommer tillbaka i en ny insats utan att ha blivit bedömda eller utredda. Arbetsförmedlingen uppgav under projektidéns start ett antal personer som dom ser redan nu har ett behov av en fördjupande insats.

Även Arbetsmarknadsenheten (AME) och Bilda uppgav att dom såg att det är samma personer som tar del av insatserna utan att tillgodogöra sig dessa och att det saknas en insats där det utreds varför personen inte tillgodogör sig de insatser som erbjudits.

Enhetschef och personal vid Redo som arbetat i projekt Klivet upplevde att Klivets lägstanivå inte var tillräckligt låg för en del av deltagarna. De önskade en insats med en lägre lägsta nivå dit dom skulle kunna hänvisa de personer som inte kan tillgodogöra sig de insatser som erbjuds i projekt Klivet.

Rektor och lärare på SFI uppgav även dom att det saknas utredande insatser för personerna som inte tillgodogör sig SFI. Det finns ibland indikationer på att eleverna har någon form av svårighet, fysiskt, psykiskt eller kognitivt som kan vara en grund till att dom inte lär sig det svenska språket. Vidare är inte SFI anpassad till personer som är analfabeter i den utsträckning som krävs, då det är svårt att lära sig ett nytt språk utan att kunna läsa eller skriva på sitt eget modersmål.

Utifrån den dialog som fördes med kommunens olika parter fanns ett stort stöd i att målgruppen var i behov av en insats som skulle se till helheten och fungera såväl motiverande som utredande och bedömande för att individerna ska få rätt förutsättningar till en stegförflyttning där det slutliga målet är egenförsörjning. Vi såg att det fanns förutsättningar till en stor skillnad i en insats som skulle ha vården, Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan med sig redan från start, och där det skulle finnas ett tydligt fokus på att utreda personerna från grunden för att en stegförflyttning skulle bli möjlig.

Syftet med projektet var att skapa ett arbetssätt inom Söderhamns kommun som skulle hjälpa den beskrivna målgruppen att få etablerad samhällskunskap, ökad utbildning och komma närmare arbetsmarknaden och på så sätt också närmare egenförsörjning. Vi ville att vi tillsammans skulle skapa förutsättningar för utrikesfödda kvinnor som står långt ifrån arbetsmarknaden att få en samordning av aktiviteter så att den enskilde skulle få möjlighet att komma närmare/återgå till arbetsmarknaden och eller utreda/kartlägga arbetsförmågan.

4.2 Målgrupp för insatsen: Vilka grupper/individer har omfattats av insatsen.

Utrikesfödda kvinnor som står långt ifrån arbetsmarknaden på grund av olika anledningar. Långt ifrån arbetsmarknaden ses de utrikesfödda kvinnorna som långvarigt varit beroende av försörjningsstöd för att uppnå skälig levnadsnivå men efter långvarigt biståndsberoende fortsatt inte kommit närmare arbetsmarknaden med de insatser som finns i samhället. Vid idéstadiet av projektet fanns ett 20-tal individer vid försörjningsenheten som identifierades inom intern verksamhet men även via Arbetsförmedlingen vilket framkom genom Trisam. Utifrån övriga insatser i kommunen såg vi att det troligtvis skulle tillkomma fler deltagare över tid och uppskattade deltagarantalet till totalt 40 personer.

5. Resultat och utfall av insats

5.1 Måluppfyllelse: Ange mål och resultat.

Under projektets gång har 26 deltagare tagit del av insatsen. Vid idéstadiet av projektet samt vid ansökningstillfället uppgavs ett misstänkt antal om totalt 40 individer men när kartläggningen påbörjades förändrades denna uppfattning. Flertalet personer hade flyttat till annan kommun och många blev stoppade av Arbetsförmedlingen som hade en annan tilltänkt planering för personerna. Utifrån hur projektet justerades till att utföras endast i grupp och det ultimata antalet deltagare var 6-7 personer per grupp var 26 deltagare det som rymdes inom projekttiden då varje grupp hade en tid i insatsen om 4 månader.

Syftet med projektet var att skapa ett arbetssätt inom Söderhamns kommun som skulle hjälpa utrikes födda kvinnor att få etablerad samhällskunskap, ökad utbildning och komma närmare arbetsmarknaden och på så sätt också närmare egenförsörjning. Målet var även att deltagarna, efter insatsens avslut, skulle ha fått sina arbetsförutsättningar och rehabiliteringsbehov kartlagda. Efter insatsen var målet att deltagarnas möjligheter skulle vara utredda och det skulle finnas en klarhet i vilka förutsättningar som finns till vidare insatser samt vilka behov den enskilde har.

Flertalet deltagare har förbättrat sitt språk och fått kunskap i hur man på egen hand tar sig fram i samhället. Detta har lett till större autonomi hos personerna vilket är ett viktigt resultat för projektet. Vid uppföljningar har det framkommit att deltagarna tar för sig mer i vardagen efter insatsen och vågar prata mer svenska, kollar på svensk TV, läser skyltar osv. Flera deltagare uppger att dom känner sig gladare när dom får lämna hemmet för att gå till en meningsfull aktivitet. Ett stort och viktigt resultat är den positiva förbättringen på deltagarnas upplevda hälsa och kondition. Som ett exempel har en kvinna nästan halverat sin tid att promenera en viss sträcka inom staden och flertalet deltagare har uppgett att dom mår bättre både fysiskt och psykiskt efter insatsen. Vid behov har deltagarna fått hjälp att upprätta nödvändiga kontakter med vården och några deltagare har tagit kontakt med asylhälsan efter att dom introducerat sig som en del i insatsen.

Utifrån projekttiden har underlag på hur personerna fungerar i vardagliga sammanhang samlats in vilket kunnat ligga till grund för vidare insatser och då framförallt kopplat till vården. För en av deltagarna blev tiden i projektet till underlag för sjukersättning, en ansökan som beviljats och personen beräknas bli självförsörjande när ersättningen kommer i gång. Ytterligare deltagare kommer ansöka om sjukersättning men väntar på underlag från vården.

Flertalet deltagare har efter deltagande i projektet blivit utskriva från Arbetsförmedlingen då insatserna anses vara uttömda. Detta skulle kunna ses som ett negativt resultat, men eftersom ett syfte med insatsen var att utreda behov och se förutsättningar hos personerna för att slippa bollas runt i olika insatser som inte tar dom vidare, är detta ändå ett positivt resultat av projektet. Bristen på passande aktiviteter, sysselsättningar och insatser ses som ett resultat i sig och är något som lyfts högre upp, bland annat till chefer och politiker.

Vid uppföljningar och utifrån svar på enkäterna framkommer det att personerna anser att innehållet i projektet varit värdefullt och viktigt och har hjälpt dom i vardagen. Alla deltagare har uppgett att dom hade rekommenderat insatsen till närstående och många ville fortsätta insatsen när den tog slut.

Det är ingen som i dagsläget har tagit sig till egenförsörjning i form av arbete. Stegflyttningen till att stå till arbetsmarknadens förfogande anses vara för stor utifrån fysiska, psykiska och språkliga hinder för i princip alla deltagare. När detta problematiserades vid gemensam workshop

diskuterades det om fokus för målgruppen verkligen borde vara självförsörjning eller om fokuset istället borde vara på självständighet.

5.2 Arbetssätt och verksamhetsbeskrivning: Beskriv vilka metoder/arbetssätt och vilka aktiviteter som har genomförts. Har de metoder/aktiviteter ni angett i ansökan använts/utförts på det sätt som var tänkt?

Idén var att deltagarna skulle starta löpande för att ha ett jämnt antal i flöde. När insatsen startade önskade dock handledare att deltagarna skulle starta i grupp vilket blev utfallet. Detta visade sig vara till stor fördel då sammanhållningen och kunskapsutbytet mellan deltagarna har varit en stor framgångsfaktor i projektet. Gruppens storlek har anpassats och det ultimata antalet deltagare är ca 6 personer.

Innehållet i projektet har varit i stort sett lika för varje grupp. Det har däremot kunnat vara lite olika stort fokus på de olika inslagen beroende på behov. Vissa grupper har haft mer behov av fysisk aktivitet och fokus på hälsa medan andra har behövt lägga mesta fokuset på språkträning. Detta har varit upp till handledare att justera utifrån deltagarnas behov. Gemensamt innehåll för alla grupper har varit språkutveckling, samhällsinformation, social gemenskap, livskunskap och hälsofrämjande aktiviteter. Temabaserat arbetssätt har följt insatsen som en röd tråd, med språkträning kopplad till vardagssituationer som apotek, läkarbesök och mataffär. Stort fokus har varit vid personernas eget ansvar och möjlighet att förändra sina situationer. Man har diskuterat framtidsdrömmar, att våga tänka stort, tro på sig själv, kvinnors rättigheter och att ta makten över sitt eget liv. Under "En vecka fri från våld" fick deltagarna mer information om våld i nära relation samt hur man får hjälp om det skulle behövas.

Det var tänkt att grupperna skulle få enklare datakunskap men handledare lade märke till att detta är för svårt utifrån den genomgående låga språknivån.

Efter första gruppens avslut gjordes insatsen mer strukturerad i sitt innehåll. Uppföljningsmöten tillsammans med deltagare, handledare, konsulent och handläggare på försörjningsenheten bokas in redan i starten av insatsen för att underlätta planeringen vilket visade sig vara en positiv förändring då det var lättare att få dessa möten i rätt tid.

5.3 Avvikelser från planering (tidsplan, aktiviteter numerära mål, m.m.):

Har insatsen kunnat genomföras enligt planering? Om inte, vilka åtgärder har vidtagits? Om målet ej nåtts, vad är orsaken till detta?

Det har varit möjligt att följa planerad tidsplan och aktiviteter. Resultatet har dock inte varit tydliga stegförflyttningar mot arbete eller studier men bristen av detta har blivit ett resultat i sig då det blivit tydligt att det saknas anpassade arbeten och sysselsättningar för målgruppen.

5.4 Beskriv uppföljning och utvärdering av målen:

Hur har ni arbetat med uppföljning och utvärdering, samt med vilka har detta kommunicerats?

Uppföljning och utvärdering av målen har framförallt kommunicerats med enhetschefer, verksamhetschefer, politiker, civilsamhälle, Regionen och Arbetsförmedlingen.

Många av deltagarna har lyfts åter i Trisam efter avslutad insats. Vården har fått information om deltagarnas insatser och de eventuella problem som framkommit och tagit sitt ansvar i fortsatt rehabilitering för personerna som ett nästa steg.

Arbetsförmedlingen har varit delaktig i att planera för ett vidare steg för personerna men i de absolut flesta fall har deltagarna blivit utskrivna från Arbetsförmedlingen då det inte finns några

insatser att erbjuda. Detta skulle kunna ses som negativt men vi ser det som en del i projektets mål som var att deltagarna ska slippa flyttas runt i olika insatser som inte leder vidare.

Bristen på vidare insatser har framförts till enhetschefer, verksamhetschefer, politiker på såväl kommunnivå som riksdagsnivå samt till civilsamhället. Detta har skett löpande men även vid workshop i oktober 2025 samt vid träff med politiker i november 2025. Vi ser stora fördelar med att personerna får ett sammanhang, rutiner, bättre fysisk och psykisk hälsa samt att deras barn får se sina föräldrar ha något att gå till om dagarna, och därför har vi lyft fram önskemål om någon form av insats att erbjuda personerna efter deltagande i projektet. Detta är även något som kommer krävas utifrån det aktivitetskrav som väntas införas 1 juli 2026.

6. Analys

6.1 Beskriv tillvaratagna erfarenheter och lärdomar från insatsen:

Flertalet erfarenheter och lärdomar har tillvaratagits utifrån samarbetet mellan projektets parter. Samarbetet mellan Arbetsmarknadsenheten, försörjningsenheten och handledare på Redo har fungerat mycket bra och kommunikationen mellan inblandade parter har varit avgörande. Det som vi även ser som en stor framgångsfaktor är att ha tillit till varandras kompetenser samt en öppenhet kring att tänka nytt och våga prova. Samarbetet har varit prestigelöst vilket har lett till en öppen dialog och ett stort kunskapsutbyte. Att ta tillvara på de aktiviteter och resurser som redan finns genom att arbeta upp en bättre samverkan är även det en positiv erfarenhet. Ett exempel är att vi bjöd in asylhälsan för att informera om deras arbete, vilket ledde till att fler personer sökte sig dit för hjälp. Asylhälsan hade tidigare informerat om att antalet personer som sökte hjälp hos dom minskat, troligtvis pga ovetskap om deras arbete.

Det finns även positiva erfarenheter i att göra en gedigen genomgång av tilltänkt målgrupp samt kommunens gemensamma bild av behovet innan projektansökan skrivs. Den gemensamma bild som framkom när vi undersökte detta ledde även till en gemensam målbild, vilket har underlättat processerna.

Det som är negativt är att det inte finns några självklara steg vidare för flertalet av deltagarna. Den aktivitet som vi hade hoppats på skulle fungera som ett steg vidare har inte startat upp vid dagens datum, vilket inte går att koppla till SAFE-projektet som sådant men det påverkar steget vidare för deltagarna. En lärdom av detta är att inte förlita sig på insatser som inte är stabilt upparbetade som en förlängning av projektet.

6.2 Beskriv i vilken form insatsen har blivit eller kommer bli implementerad:

Insatsen kommer implementeras som en ordinarie verksamhet vilket innebär att målet om att upparbeta ett nytt arbetssätt gått i mål. Insatsen kommer fortsätta som gruppinsats utifrån de fördelar vi sett med detta. Under våren kommer handläggare på försörjningsenheten kartlägga om det finns behov av uppstart av en grupp. Arbetsmarknadsenheten kommer senast i maj få signal av försörjningsenheten om det finns behov av insatsen och denna kommer i så fall hållas på hösten. Detta innebär att en grupp per kalenderår kommer genomgå insatsen om behov finns.

6.3 Brukarmedverkan: Beskriv hur deltagare involverats och gjorts delaktiga i insatsen, samt vilka lärdomar och erfarenheter de bidragit med.

Deltagarna har inför uppstart fått en genomgång av projektet, genomgått en djup kartläggning samt fyllt i en enkät om deras nuvarande situation. Vid behov har ärendet lyfts i Trisam där

personen får delta om den önskar. Löpande under insatsens gång har insatsen skruvats på utifrån deltagarnas individuella behov och dialog har förts dagligen mellan deltagare och handledare. Det har funnits schemalagda uppföljningsmöten under insatsens gång där standardiserade frågor har genomgått och det har även funnits utrymme för deltagarna att uttrycka önskemål om förändringar eller övriga frågor. Avslutningsvis har ett avslutningssamtal genomförts för att undersöka deltagarens syn på insatsen samt förslag på justeringar och personen har även fyllt i en avslutningsenkät.

6.4 Beskriv framgångsfaktorer/positiva effekter:

En positiv effekt av projektet är att vi fått bättre kännedom om målgruppen vilket har uppskattats av såväl kommunen som arbetsförmedlingen och vården. Deltagarna har uppgett att dom fått bättre psykisk och fysisk hälsa under tiden i projektet vilket även det är en positiv effekt. Upplägget i insatsen har uppskattats av såväl deltagare som personal och samarbetet och samverkan har varit lättsam, anpassningsbar och lärorik. Det finns många positiva effekter av att personerna haft en sysselsättning och fått ett sammanhang och det hade varit önskvärt att personerna kunde delta i en liknande sysselsättning under obegränsad tid för att främja hälsa, välmående och motverka ett negativt socialt arv.

Den samverkan som upprättats med Röda Korset är en stor framgångsfaktor och har lett till att ungefär fem personer kommer fortsätta ha en meningsfull sysselsättning i deras verksamhet efter deltagande i projektet.

De personer som genom insatsen fått underlag till sin ansökan om sjukersättning och fått igenom denna har blivit självförsörjande med en stabilare ekonomi än med försörjningsstöd vilket även detta är en framgångsfaktor för såväl individ som kommun.

Att arbetssättet kommer implementeras i ordinarie verksamhet tyder på att projektet lett fram till ett framgångsrikt arbetssätt som i förlängningen kommer kunna användas och justeras för att passa ytterligare målgrupper.

6.5 Beskriv identifierade systemfel som påverkat insatsens resultat:

De systemfel som påverkat resultatet är direkt kopplat till bristen av vidare insatser. Flertalet av deltagarna har för stora svårigheter för att kunna ta ett arbete på den reguljära arbetsmarknaden och tillräckligt anpassade arbetsplatser finns inte i kommunen. Många deltagare har redan förbrukat sin tid på SFI och får inte återgå till studier. Detta ses som ett systemfel som påverkar insatsens resultat eftersom flera deltagare har lärt sig mer svenska under sin tid i projektet och hade kunnat tillgodogöra sig SFI bättre nu än vad dom gjort tidigare. Det finns även deltagare där det är tydligt att dom aldrig kommer komma ut i arbete utifrån fysisk eller psykisk problematik, men det finns inte heller grund för sjukersättning utifrån Försäkringskassans krav. Även detta blir ett systemfel som påverkar insatsens resultat eftersom personerna inte går vidare från Försörjningsenheten till annan ersättning.

7. Ekonomiuppföljning utnyttjade medel

7.1 Beviljade medel är helt utnyttjade

7.1.1 Var den budget ni lagt bra avvägd i förhållande till verksamheten? Beskriv om ni skulle gjort något annorlunda i efterhand och vilken betydelse det skulle haft för insatsen.

Vi har överskridit budgeten med 7410 kronor, vilket framförallt avser tolkkostnader. I övrigt har budgeten utnyttjats enligt plan enligt ekonomisk plan inom sektorn.

7.2 Beviljade medel är inte helt utnyttjade

7.2.1 Varför utnyttjades inte beviljade insatsmedel? Berätta om de faktorer som påverkat utfallet.

8. Uppgiftslämnare

Datum	Namn
2026-01-30	Emma Karlsson